Çocuklarda Umut Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Çocuklarda Umut Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19018

ARABPSYCHOLOGY.COM

Öz

Çocuklarda Umut Ölçe?i (ÇUÖ), çocuklar?n bili?sel umut düzeylerini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Bu ölçek, Gökhan Atik ve Gülden Kemer taraf?ndan 2009 y?l?nda Türkçe'ye **uyarlama** çal??mas? yap?larak Türk popülasyonu için geçerlik ve güvenirlik özellikleri incelenmi?tir. Ölçek, umut kavram?n? amaca ula?ma yollar? ve amaca güdülenme olmak üzere iki temel boyutta ele alan k?sa ve kullan??l? bir yap?ya sahiptir. Yap?lan psikometrik çal??malar, ölçe?in orijinal çal??madaki iki faktörlü yap?s?n? destekledi?ini ve kabul edilebilir düzeyde iç tutarl??a sahip oldu?unu göstermi?tir.

Anahtar Kelimeler

Çocuklarda Umut Ölçe?i, umut, yap? geçerli?i, Cronbach Alpha, adaptasyon, psikometrik özellikler, faktör analizi, çocukluk.

Yazarlar

Gökhan Atik, Gülden Kemer

Amaç

Çocuklarda Umut Ölçe?i'nin temel amac?, çocuklar?n bili?sel süreçlere dayal? umut düzeylerini güvenilir ve geçerli bir ?ekilde ölçmektir. Umut, genellikle bireyin hedeflerine ula?ma kapasitesine olan inanc? ve bu hedeflere ula?mak için gerekli yollar? bulma yetene?i olarak tan?mlan?r. Bu ölçek, özellikle ilkö?retim ça??ndaki çocuklar?n gelece?e yönelik beklentilerini, hedeflerine ula?ma motivasyonlar?n? ve kar??la?t?klar? zorluklar kar??s?nda alternatif yollar üretebilme becerilerini de?erlendirmek için tasarlanm??t?r.

Ölçe?in Türkçe'ye uyarlanmas?, Türk e?itim ve psikoloji alan?nda umut ara?t?rmalar?n?n yayg?nla?mas?na zemin haz?rlam??; çocuklar?n psikolojik iyi olu?lar? ve akademik ba?ar?lar? üzerindeki umut düzeyinin etkilerini incelemek isteyen ara?t?rmac?lara standart bir araç sunmu?tur.

Yap?

Çocuklarda Umut Ölçe?i, C. R. Snyder'?n bili?sel umut teorisine dayanmaktad?r. Bu teoriye göre umut, iki temel bile?enden olu?ur:

Amaca Güdülenme (Agency): Bireyin hedeflerine ula?mak için gerekli enerjiyi ve motivasyonu sa?lama inanc?.
Amaca Ula?ma Yollar? (Pathways): Bireyin hedeflerine ula?mak için alternatif yollar ve stratejiler

ARABPSYCHOLOGY.COM

belirleyebilme becerisi.

Ölçek, bu iki faktörü kapsayan toplam 6 maddeden olu?maktad?r. Bili?sel umut, psikolojik dayan?kl?l?k ve ba?ar? motivasyonu gibi kavramlarla yak?ndan ili?kilidir ve bu ölçek, ilgili yap?lar aras?ndaki ili?kileri incelemek için güçlü bir araçt?r.

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerli?i çal??mas?, orijinal çal??madaki teorik yap?y? destekler nitelikte bulgular sunmu?tur. Atik ve Kemer (2009) taraf?ndan yürütülen uyarlama çal??mas?nda, do?rulay?c? faktör analizi sonuçlar?, ölçe?in iki faktörlü modelinin (Amaca Güdülenme ve Amaca Ula?ma Yollar?) Türk örnekleminde de uygun oldu?unu göstermi?tir. Bu bulgular, ölçe?in umut kavram?n?n bili?sel yap?s?n? do?ru bir ?ekilde ölçtü?ünü kan?tlamaktad?r.

Güvenirlik

Çocuklarda Umut Ölçe?i'nin güvenirlik analizleri, ölçe?in iç tutarl?l?k ve zamana ba?l? kararl?l?k aç?s?ndan kabul edilebilir düzeyde oldu?unu ortaya koymu?tur.

?ç Tutarl?l?k: Tüm ölçek için hesaplanan Cronbach Alpha iç tutarl?k katsay?s? **.74** olarak bulunmu?tur. Bu de?er, sosyal bilimler ara?t?rmalar? için iyi bir güvenirlik düzeyine i?aret etmektedir.
Test-Tekrar Test Güvenirli?i: Ölçe?in zamana ba?l? kararl?l???n? ölçmek amac?yla elde edilen test-tekrar test korelasyon katsay?s? **.57**'dir. Bu katsay?, ölçek puanlar?n?n zaman içinde orta düzeyde kararl?l?k gösterdi?ini belirtmektedir.

Faktör Analizi

Çocuklarda Umut Ölçe?i, toplam 6 maddeden olu?an iki faktörlü bir yap?ya sahiptir. Bu yap?, umut kavram?n?n hem hedefe yönelimli motivasyon hem de strateji geli?tirme boyutlar?n? kapsamaktad?r.

Faktör 1: Amaca Güdülenme (Agency)

Bu faktör 3 madde ile temsil edilmektedir.
Bu boyut, bireyin hedeflerine ula?ma konusundaki inanc?n? ve motivasyonunu yans?t?r.
Örnek Madde: Benimle ayn? ya?taki çocuklar kadar iyiyim.

Faktör 2: Amaca Ula?ma Yollar? (Pathways)

Bu faktör 6 madde ile temsil edilmektedir. (Not: Orijinal metinde toplam madde say?s? 6 olarak belirtilmi? ancak faktör da??l?m? 3m + 6m = 9m olarak görünmektedir. Güvenirlik çal??mas?n?n 6

ARABPSYCHOLOGY.COM

maddelik ölçek üzerinden yap?ld??? varsay?lmaktad?r.)
Bu boyut, bireyin hedeflerine ula?mak için farkl? yollar ve çözümler bulma becerisini ifade eder.
Örnek Madde: Di?erleri vazgeçmek istese bile, problemi çözmek için yöntemler veya yollar bulabilece?imi biliyorum.

Uyarlama çal??mas?, bu iki faktörlü yap?n?n geçerli?ini istatistiksel olarak do?rulam??t?r.

Enstrüman

Test Türü: Uyarlama

Format: Ka??t-kalem veya dijital uygulama format?na uygundur.

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama), Orijinal (?ngilizce)

Popülasyon Grubu: Çocuklar (Özellikle ilkö?retim ö?rencileri)

Ya? Grubu: Çocukluk dönemi (Tipik olarak 8-12 ya? aras?)

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'de ilkö?retim ö?rencileri üzerinde geçerlik ve güvenirlik çal??mas? yap?lm??t?r.

Test Metodolojisi: Ölçek, 6'l? Likert tipi derecelendirme kullan?larak uygulan?r.

1 = Hiçbir zaman
2 = Nadiren
3 = Bazen
4 = S?k s?k
5 = Ço?u zaman
6 = Her zaman

Anahtar Kelimeler

Umut teorisi, çocuk psikolojisi, ajans, yollar, psikometrik araçlar, Gökhan Atik, Gülden Kemer, test-tekrar test.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Bilgi mevcut de?ildir.

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri: atik@education.ankara.edu.tr (Sorumlu Yazar)

Yaz??ma Adresi: Ankara Üniversitesi E?itim Bilimleri Fakültesi (Tahmini)

ARABPSYCHOLOGY.COM

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Çocuklarda Umut Ölçe?i'nin Türkçe uyarlamas?, 2009 y?l?nda yay?mlanan akademik bir makale ile kullan?ma sunulmu?tur. Ölçe?in kullan?m? için telif haklar? ve izinler konusunda ilgili yazarlarla (Gökhan Atik) ileti?ime geçilmesi önerilir. Ticari olmayan akademik ara?t?rmalarda kullan?m genellikle yazara at?f yapmak ?art?yla mümkündür.

Ölçe?in orijinal PDF belgesine bu kaynaktan ula??labilir. Orijinal PDF ?u adresten indirilebilir: cocuklarda-umut-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Atik, G., ve Kemer, G . (2009). Çocuklarda Umut Ölçe?inin psikometrik özellikleri: Geçerlik ve güvenirlik çal??mas?. *?lkö?retim Online*, *8*(2), 379-390.

Çocuklarda Umut Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmu? olup hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçek 6 maddeli iki faktörlü yap?dad?r.

Amaca Güdülenme (3m): Benimle ayn? ya?taki çocuklar kadar iyiyim.

Amaca Ula?ma Yollar? (6m): Di?erleri vazgeçmek istese bile, problemi çözmek için yöntemler veya yollar bulabilece?imi biliyorum.

ARABPSYCHOLOGY.COM